

Lysholt Hansen (S):

Det er vel mere tilfældighedernes spil end noget andet, når det lovforslag, vi lige har behandlet, og de to efterfølgende ikke bliver behandlet som en enhed. Jeg kan i hvert fald klart sige, at vi fra socialdemokratiets side betragter lovforslaget om lån til håndværk og mindre industri, som vi nu er færdige med, og lovforslaget om statsgaranti for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder og også lovforslaget om bistandsfonden til konjunkturramte erhvervsvirksomheder som noget, der egentlig hænger ret nøje sammen.

Vi ser nemlig sådan på det, at den første lov, som vi netop har behandlet, er en regulær lov om tilskud til anlæg i de mindre erhvervsområder, både i håndværk og industri. Men det lovforslag, vi nu skal i gang med, om statsgaranti for driftslån, der har til formål at muliggøre en omstilling til nye produktioner og nye markeder for disse mindre virksomheder med for industriens vedkommende op til 75 ansatte, hænger for os at se nøje sammen med det andet, fordi det er givet, at med den afmattede situation, landet og verden i øvrigt økonomisk står i i dag, vil det være meget vanskeligt for firmaer på dette plan at skaffe kapital ad normal vej og uden særlig sikkerhedsstillelse både til den investering, der skal skabes i virksomhederne, og til den driftskapital, der er nødvendig, for at de kan komme til at køre som det, jeg anser mange af disse små eller mindre virksomheder for at skulle være, nemlig underleverandører til en række af de store virksomheder, som lovforslaget om bistandsfonden omfatter. Det er altså en række af de store virksomheder, som måske og forhåbentlig for manges vedkommende kun midlertidigt er særlig hårdt trængt af den afmatning, der har ramt hele verden, efter at olieprisstigningerne satte ind. Det er altså sådan for os, at det er afgørende, at disse virksomheder med det lavere antal ansatte virkelig får mulighed for også at skabe sig en varig virksomhed og beskæftigelse som selvstændige erhvervsdrivende, men i vid udstrækning også som underleverandører til større virksomheder. Derfor mener vi ikke, at disse ting kan adskilles.

Vi ved alle sammen, at den af de tre love, vi behandler her, der har været mest stormomsust, har været den om den såkaldte

bistandsfond til konjunkturramte erhvervsvirksomheder. Jeg vil da gerne have lov at sige, at jeg anser denne lov for ganske betydningsfuld i den nuværende situation, og jeg kan ikke lade være med at sige lidt om den nuværende situation.

Det var jo sådan, at i 1960erne og i de første par år i 1970erne havde vi en højkonjunktur, som mange vel egentlig aldrig troede ville ændre sig, og så pludselig i 1973 og ikke mindst i 1974 ændredes situationen meget alvorligt, så alvorligt, at det ikke er uden grund, at folk af min årgang, de, der er født i 1917-18-19-20, de, der har oplevet 1930erne, uvægerlig med den situation, vi står i i dag, kommer til at tænke tilbage på 1930erne og på det, vi oplevede i vore egne barndomshjem.

Jeg tænker her naturligvis først og fremmest på den store arbejdsløshed, der for dem, der i dag er unge, i hvert fald hidtil har været et fuldkommen ukendt begreb, og hverken de selv eller deres forældre ved, hvordan man skal tackle det, hvordan man skal gribe det an, hvordan man egentlig skal leve med det og i det. Det giver nogle menneskelige brydninger både hos den unge selv og også i forholdet mellem den unge og hans eller hendes forældre, som er af et omfang, som kun vi, der husker 1930erne, virkelig forstår.

Jeg siger ikke dette for at genkalde 1930erne, for jeg ønsker ikke for min værste fjende, at en sådan situation skulle opstå igen, men jeg siger det, fordi jeg håber, at vi vil lade være med at tale om disse ting her, som om det er noget, der er erhvervslivets problemer, for erhvervslivets problemer siger egentlig ikke så forfærdelig meget for mennesker; det er ligesom noget, der ligger dem mere på afstand. De ved alle udmærket, at de har en arbejdsplads, de, der er heldige at have én. Andre husker den, de har haft, men begreberne er dem fjerne. Derfor håber jeg meget, når vi taler om disse ting, at vi så virkelig vil gøre os selv klart, at løsningen af det, vi kalder virksomhedsproblemer, vel nok er virksomhedsproblemer, men det er først og fremmest menneskelige problemer. Det er menneskelige problemer for de ansatte og for de arbejdsløse, men det er det også for virksomhedernes ejere, det skal ikke nægtes, og det skal ikke skjules.

Det bedste bevis på, at folk har forstået